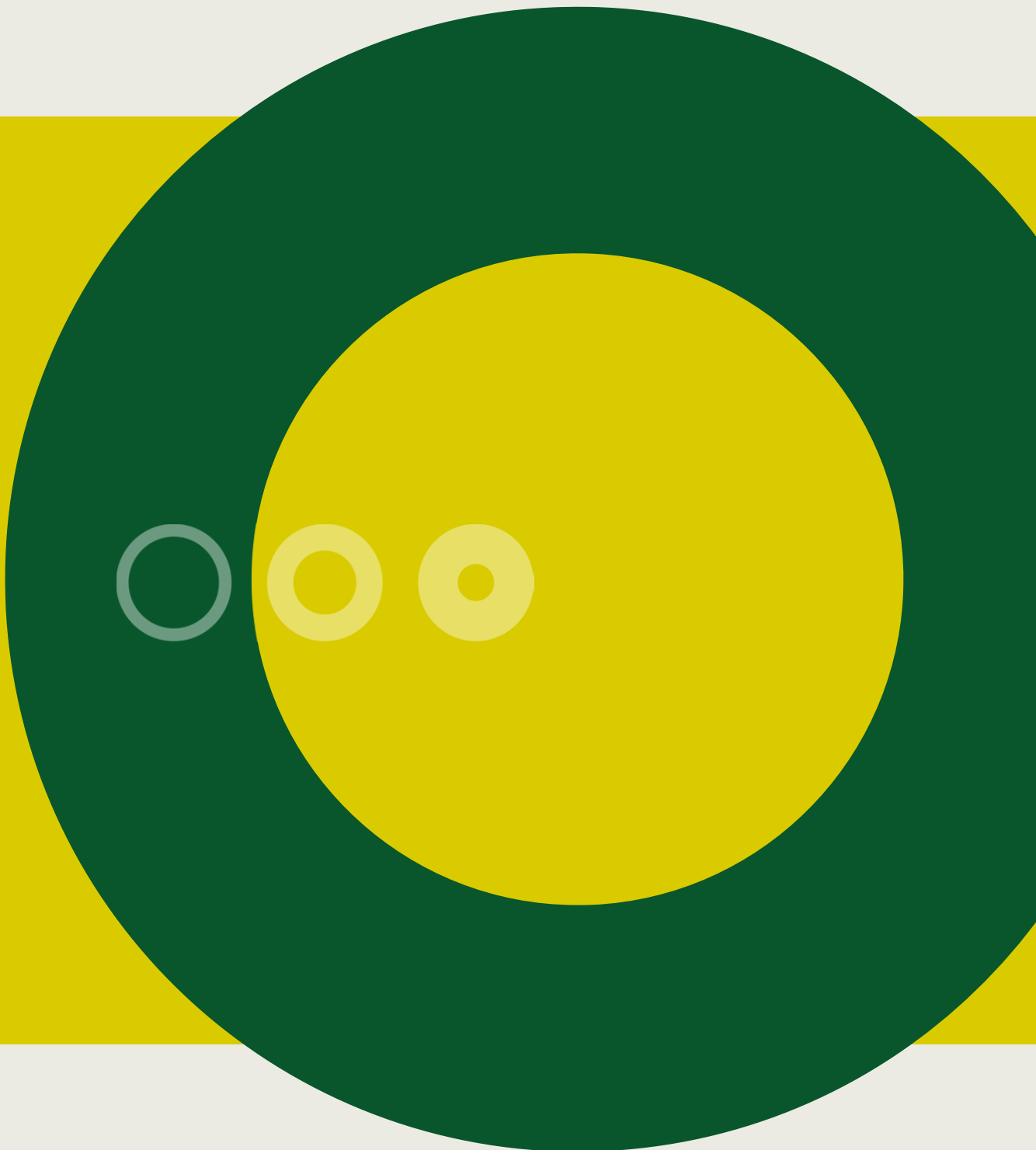

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Prognose for landbrugets økonomiske resultater 2010-2012

Marts 2011

INDHOLD	SIDE
Sammendrag	2
Resultatopgørelse	
Alle bedrifter	3
Heltidsbedrifter	5
<i>Bedste tredjedel af heltidsbedrifterne</i>	6
Følsomhedsberegninger	7
Investeringer, gæld, finansiering og aktiver	
Alle bedrifter	7
Heltidsbedrifter	9
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	10

SAMMENDRAG

2011 tegner til at blive det bedste år for landbruget siden 2006

Driftsresultaterne ventes at blive positive i perioden 2010 til 2012. Med et overskud på ca. 275.000 tegner 2011 sågar til at blive det bedste resultat siden 2006 for en gennemsnitlig heltidsbedrift. Inklusiv personlig indtjening uden for landbruget mv. ventes heltidsbedriftens samlede økonomi at vise et årligt overskud på knap ½ mio. kr. Overskuddene i 2010 og 2012 bliver mere beskedne.

Resultaterne i 2010 og 2011 markerer en markant vending efter et par meget vanskelige år i 2008 og 2009. Årsagen til forbedringen i driftsresultaterne er stigende produktpriser, lave renter, større omkostningseffektivitet og fortsatte forbedringer i produktiviteten.

Der er store forskelle på, hvordan de enkelte bedrifter klarer sig. Ses der isoleret på den tredjedel af heltidsbedrifterne, der opnår det bedste resultat, er der udsigt til en indtjening på ¾-1 mio. kr. pr. bedrift i prognoseperioden. Denne gruppe havde også overskud i 2009, men overskuddet bliver nu tredoblet.

Landbrugets gælds niveau gør, at følsomheden over for rentestigninger er stor. I prognoseperioden forudses let stigende renter, som gradvist vil medføre højere finansieringsudgifter. Også under perioder med rentestigninger vil den bedste tredjedel klare sig bedre end gennemsnittet, da denne gruppe har et lavere gælds niveau.

Investeringsniveauet ventes at forblive lavt i prognoseperioden – kun lidt over afskrivningerne. Det skyldes de foregående års vanskelige indtjeningssituation, en længere årrække med et højt investeringsniveau samt fortsat stramme vilkår på kreditmarkedet, der generelt gør det vanskeligt at fremmedfinansiere investeringer.

KONTAKTPERSON:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser
 T +45 8740 5175
 M +45 2013 5175
 E kak@vfl.dk

RESULTATOPGØRELSE

Nærværende analyse indeholder en prognose for indtjeningen i landbrugserhvervet i årene 2010 til 2012.

Alle bedrifter

I årene 2010 til 2012 ventes en kraftig forbedring af indtjeningen i landbruget i forhold til 2009. Driftsresultatet ventes i 2010 og 2011 at ligge lidt over den gennemsnitlige indtjening i perioden 2004-2008. I 2012 ventes driftsresultatet at falde lidt igen. Tabel 1 viser resultatopgørelsens hovedposter.

TABEL 1: RESULTATOPGØRELSE PR. BEDRIFT - ALLE BEDRIFTER

1.000 Kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010*	2011*	2012*
<i>Produktion:</i>					
Antal, vejet	36.182	31.889	31.320	30.740	30.080
Årskøer	14	17	17	18	18
Producerede slagtesvin	612	589	595	601	607
Årssøer	31	34	35	36	37
Areal, ha	67	75	77	78	80
<i>Resultat:</i>					
Bruttoudbytte**	1.398	1.563	1.852	1.979	1.974
Stykomkostninger	-597	-801	-760	-896	-905
Dækningsbidrag	800	762	1.092	1.083	1.069
Kontante kapacitetsomkostninger	-416	-573	-590	-610	-625
Afskrivninger	-176	-236	-223	-220	-221
Resultat af primær drift	208	-46	279	253	222
Afkoblet støtte***	152	204	206	208	210
Finansieringsudgifter i alt	-323	-468	-443	-399	-475
Driftsresultat, landbrug	26	-311	42	61	-43
Personlig indtjening	304	332	340	349	358
Årets resultat før skat	285	13	387	418	314
<i>Nøgletal:</i>					
Afkastningsgrad – landbrug, pct.****	0,9	-0,1	1,9	1,7	1,5
Lønningsevne, kr./normtime	15	-190	-41	-52	-65

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Bruttoudbyttet er ekstraordinært øget med ca. 27.000 kr. for et gennemsnitligt landbrug på grund af udbetaling fra strategifond til mælkeproducenter.

*** 2004 ikke medtaget, da den afkoblede EU-støtte startede i 2005. Inden da var støtten afhængig af, hvad der blev produceret: http://www.landbrugsinfo.dk/Jura/Enkeltbetalingsordningen/Sider/EUstoetten_afkobles_i_2005.aspx.

**** Afkastningsgraden blev første gang opgjort i 2009. For 2004-2008 er i stedet anvendt "forrentning af landbrugsaktiver". Forskellen består i, at forpagtede værdier indgår i "forrentning" og ikke i afkastningsgrad. Endvidere er der i perioden 2004-2008 anvendt et simpelt gennemsnit af bedrifternes faktiske forrentningsprocent i stedet for en gennemsnitsbedrift, som ligger til grund for prognoseperioden.

I 2011 forventes forbedringen af driftsresultatet for hele landbruget at fortsætte. Efter en dyb indtjeningsmæssig nedgang i 2009, hvor gennemsnitsindtjeningen pr. bedrift dykkede til -311.000 kr., forventes det

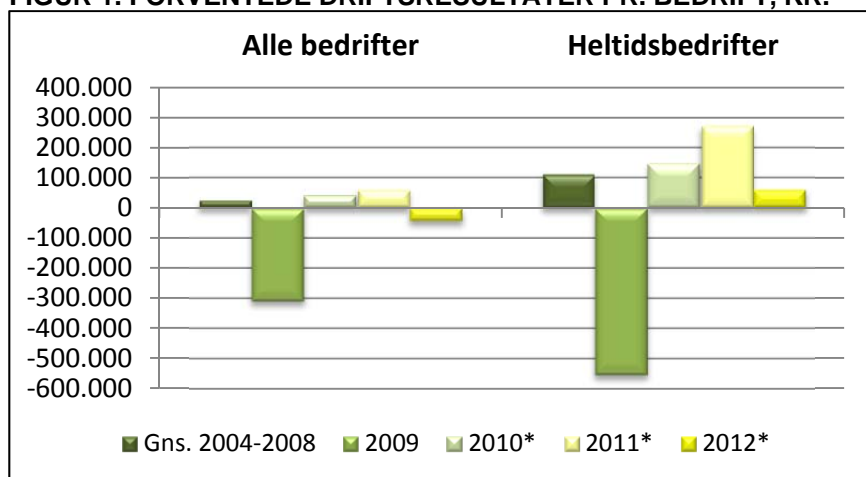
samlede resultat at stige til 42.000 kr. i 2010 og 61.000 kr. i 2011. Der forventes således en forbedring af driftsresultatet på hhv. ca. 350.000 kr. i 2010 og en yderligere forbedring på 19.000 kr. i 2011.

I 2012 ventes driftsresultatet forværret, primært som følge af højere renteudgifter. Det skal dog noteres, at der hersker betydelig usikkerhed vedr. 2012 på grund af såvel økonomiske som geopolitiske forhold.

Indregnes den personlige indkomst, indtægter fra anden virksomhed samt nettorenteindtægter mv. uden for landbruget – et udtryk for virksomhedens samlede økonomi – opnås et positivt resultat før skat på 387.000 kr. i 2010, stigende til 418.000 kr. i 2011. I 2012 falder indtjeningen omtrent til niveauet for gennemsnittet i 2004-2008.

Den kraftige forbedring siden 2009 skyldes overvejende et bedre bytteforhold, hvor produktpriserne for de tre store driftsgrene samt mink alle er steget siden 2009. Også lavere finansieringsudgifter bidrager til forbedringen. Derudover er omkostningerne ekskl. energi generelt steget mindre end produktionsomfanget, og den positive produktivitetsudvikling fortsætter.

FIGUR 1. FORVENTEDE DRIFTSRESULTATER PR. BEDRIFT, KR.

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer

Dækningsbidraget ventes at blive forbedret i prognoseperioden i forhold til 2009. Det skyldes, at de seneste store udsving i de landbrugsrelaterede afsætnings- og råvarepriser for landbruget som helhed har bevæget sig til fordel for indtægtssiden, og vi forventer et fortsat pænt prisniveau. Forbedringen afspejler ligeledes en lille vækst i bedriftenes omsætning og større effektivitet på bedrifterne.

Kapacitetsomkostningerne ventes at stige jævnt i perioden, hvilket skyldes den generelle opskalering af bedriftenes størrelse. Der er dog tale om en ganske moderat stigning på grund af et afdæmpet investeringsniveau i disse år, hvilket ligeledes afspejler sig i et nogenlunde uændret afskrivningsniveau.

TABEL 2: RESULTATOPGØRELSE PÅ SEKTORNIVEAU*

Mia. kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010**	2011**	2012**
Driftsresultat, landbrug	1,0	-9,9	1,3	1,9	-1,3
Årets resultat før skat	10,3	0,4	12,1	12,8	9,4

* jf. definitioner, Bilag 1.

** Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

Akkumuleres gennemsnitsbedriftenes indtjening, opnås en samlet indtjening for landbrugserhvervet på 1,3 mia. kr. i 2010 og 1,9 mia. kr. i 2011. Medregnes indtjening uden for landbruget forventes en indtjening på hhv. 12,1 mia. kr. og 12,8 mia. kr.

Heltidsbedrifter

I perioden 2010 til 2012 ventes en kraftig forbedring af heltidsbedriftenes indtjening i forhold til 2009. Indtjeningsniveauet i 2010 og 2011 forventes at ligge lidt højere end den gennemsnitlige indtjening i perioden 2004-2008. 2012 ventes at ligge lidt under, men det skal pointeres, at 2012 er præget af stor usikkerhed. Tabel 3 viser resultatopgørelsens hovedposter.

TABEL 3: RESULTATOPGØRELSE PR. HELTIDSBEDRIFT

1.000 Kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010*	2011*	2012*
<i>Produktion:</i>					
Antal, vejet	14.320	12.919	12.477	12.054	11.646
Årskøer	36	42	43	44	45
Producerede slagtesvin	1.445	1.401	1.415	1.429	1.443
Årssøer	77	85	88	90	93
Areal, ha	122	139	142	145	148
<i>Resultat:</i>					
Bruttoudbytte**	3.070	3.379	3.965	4.331	4.287
Stykomkostninger	-1.367	-1.749	-1.665	-1.967	-1.986
Dækningsbidrag	1.733	1.629	2.300	2.344	2.301
Kontante kapacitetsomkostninger	-840	-1.141	-1.174	-1.217	-1.249
Afskrivninger	-370	-460	-436	-427	-425
Resultat af primær drift	543	28	690	699	628
Afkoblet støtte***	330	379	383	387	390
Finansieringsudgifter i alt	-689	-962	-924	-812	-956
Driftsresultat, landbrug	113	-555	149	274	62
Personlig indtjening	168	186	191	195	200
Årets resultat før skat	286	-435	290	478	262
<i>Nøgletal:</i>					
Afkastningsgrad – landbrug, pct. ****	1,7	-0,2	2,2	2,2	1,9
Lønningsevne, kr./normtime	46,5	-133	13	12	-3

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Bruttoudbyttet er ekstraordinært øget med ca. 30.000 kr. for et gennemsnitligt heltidslandbrug på grund af udbetaling fra strategifond til mælkeproducenter.

*** 2004 ikke medtaget, da den afkoblede EU-støtte startede i 2005. Inden da var støtten afhængig af, hvad der blev produceret:

http://www.landbrugsinfo.dk/Jura/Enkeltbetalingsordningen/Sider/EUstoetten_afkobles_i_2005.aspx.

**** Afkastningsgraden blev første gang opgjort i 2009. For 2004-2008 er i stedet anvendt "forrentning af landbrugsaktiver". Forskellen består i, at forpagtede værdier indgår i "forrentning" og ikke i afkastningsgrad. Endvidere er der i perioden 2004-2008 anvendt et simpelt gennemsnit af bedriftenes faktiske forrentningsprocent i stedet for en gennemsnitsbedrift, som ligger til grund for prognoseperioden.

På grund af skaleringen udviser heltidsbedrifternes resultat generelt større udsving til både den positive og den negative side end hele sektoren. Således ventes heltidsbedrifters gennemsnitlige overskud at nå over en kvart million i 2011, mens der forventes overskud i både 2010 og 2012 på hhv. 149.000 kr. og 62.000 kr. Over to år er driftsresultatet i 2011 således forbedret med 829.000 kr. i forhold til 2009.

Indregnes den personlige indkomst, nettorenteindtægter mv. uden for landbruget samt indtægter fra anden virksomhed – et udtryk for virksomhedens samlede økonomi – opnås et positivt resultat før skat på 290.000 kr. i 2010, stigende til 478.000 kr. i 2011. I 2012 falder indtjeningen igen til lidt under 2010-niveauet.

Den kraftige forbedring siden 2009 skyldes overvejende et bedre bytteforhold, hvor produktpriserne for de tre store driftsgrene og mink alle er steget. Det giver sig udslag i en forbedring af dækningsbidraget, der ventes at stige med ca. 671.000 kr. fra 2009 til 2010 og yderligere til 44.000 i 2011.

Forbedringen skyldes tillige højere effektivitet. Det ses af en mindre stigning i omkostningerne ekskl. energi end i produktionsomfanget. Også lavere finansieringsudgifter bidrager til forbedringen i 2010 og 2011, men dette vender i 2012, hvor renten ventes at stige.

Kapacitetsomkostningerne for heltidsbrugene ventes at stige jævnt i perioden, svarende til den generelle opskalering af bedrifternes størrelse. Der er dog tale om ganske moderate stigninger i kapacitetsomkostningerne på grund af et afdæmpet investeringsniveau, og de årlige afskrivninger vil falde lidt.

Bedste tredjedel af heltidsbedrifterne

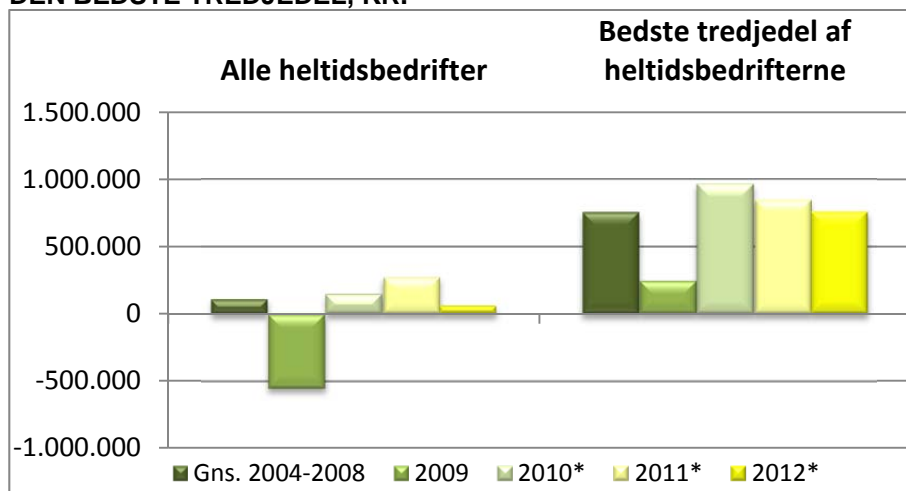
Der er store forskelle på de enkelte bedrifters resultater. Den bedste tredjedel af bedrifterne har i lighed med tidligere år udsigt til et særdeles positivt resultat i hele prognoseperioden.

TABEL 4: DRIFTSRESULTAT FOR GENNEMSITLIGE HELTIDSBRUG OG BEDSTE TREDJEDEL

1.000 Kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010*	2011*	2012*
Alle heltidsbrug	113	-555	149	274	62
Bedste tredjedel af heltidsbrug	761	249	970	850	763

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

FIGUR 2. FORVENTEDE DRIFTSRESULTATER PR. BEDRIFT FOR ALLE HELTIDSBEDRIFTER OG DEN BEDSTE TREDJEDEL, KR.

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

En landmand tilhørende den bedst indtjenende tredjedel forventes at kunne opnå en indtjening fra landbrugsdriften på omkring knap 1 mio. kr. i 2010, og for denne del af virksomhederne opretholdes en ganske høj indtjening frem til 2012 trods højere renter.

Følsomhedsberegninger

De senere år har markedsforholdene for landbrugsprodukter været meget svingende, og prisudviklingen meget ustabil. Ligeledes har renterne udvist store udsving. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget usikkerhed om driftsresultaterne.

For nogle af de væsentligste priser er der i Bilag 1 nedenfor anført kommentarer til baggrunden for prisestimatet. I tabellen nedenfor er der anført følsomhedsberegninger for centrale priser og renter.

TABEL 5: DRIFTSRESULTATERNES FØLSOMHED PR. BEDRIFT, 2011

1.000 Kr.	Alle bedrifter	Heltidsbedrifter
Mælkeafregning stiger 10 øre/kg	15	37
Foderpriser stiger 10 procent	-49	-127
Svinenotering stiger 1 kr./kg	47	110
Pris på smågrise stiger 10 kr./stk.	10	24
Renten stiger 1 procentpoint*	-89	-172

* Der forudsættes et parallelskifte for hele rentekurven.

Der er stor forskel på, i hvilken udstrækning ændringer i priser og renter påvirker landbrugssektoren. Ændres produktpriserne, rammer det i reglen kun en del af landbruget. Ændringer i produktpriserne kan derfor slå kraftigt igennem i den enkelte produktionsgren, men slår kun moderat igennem på hele landbrugssektoren.

Kornpriserne har udvist stor volatilitet i de senere år. Ændringer i kornpriserne påvirker landbruget bredt. Planteproducenter tjener, og animalske producenter taber, i den udstrækning de ikke er selvforsynende med foder. Virkningen er negativ for hele erhvervet.

Ændringer i renten påvirker alle bedriftstyper. Det ses af tabellen, at landbruget som helhed er meget eksponeret over for en ændring i renterne på grund af det forholdsvis høje gælds niveau. En stigning i renten på et procentpoint vil således medføre et fald i driftsresultatet på 172.000 kr. for heltidsbedrifter.

AKTIVER, GÆLD, FINANSIERING OG INVESTERINGER

Alle bedrifter

De senere års store udsving i landbrugets indtjening og prissætning af aktiver giver store udsving i landbrugets aktiver og passiver.

De seneste år er gældsætningen steget, og investeringsomfanget er blevet nedbragt. I perioden 2010-2012 forventes investeringerne at ligge på et niveau kun lidt højere end afskrivningerne. Det skyldes en fortsat beskeden indtjening, en forudgående længere periode med et højt investeringsniveau, et fald i egenkapitalen samt kreditmæssigt relativt stramme vilkår, der gør det vanskeligt at fremmedfinansiere investeringer.

Det lave investeringsniveau og de bedre indtjeningsmæssige forhold betyder, at gælden forbliver på et nogenlunde uændret niveau frem til 2012. Det giver plads til et lille fald i landbrugets gennemsnitlige gældsprocent fra 56,1 procent i 2009 til 54,5 procent i 2012. Det skal dog nævnes, at gældsprocenten er afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der i øjeblikket hersker en del usikkerhed.

I 2009 udgjorde realkreditgælden ca. 74 procent af landbrugets samlede gæld. Heraf er ca. 83 procent med variabel rente. Dette skønnes ikke at have ændret sig nævneværdigt i 2010.

TABEL 6: AKTIVER, GÆLD, FINANSIERING OG INVESTERINGER PR. BEDRIFT – ALLE BEDRIFTER

1.000 Kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010*	2011*	2012*
Fast ejendom	8.807	12.929	13.177	13.463	13.772
Landbrugsaktiver i alt	10.803	15.706	15.839	16.102	16.413
Aktiver i alt	13.113	17.071	17.253	17.567	17.570
Realkreditlån	-4.694	-7.089	-7.064	-7.088	-7.223
Bank-/sparekasselån	-473	-1.857	-1.851	-1.857	-1.895
Gæld i alt	-6.406	-9.571	-9.538	-9.570	-9.766
Egenkapital	6.706	6.037	6.251	6.533	6.701
Investeringer i alt	-722	-492	-246	-319	-369
<i>Nøgletal:</i>					
Soliditetsgrad (pct.)**	48,7	35,4	36,2	37,2	37,4
Gns. gældsprocent	51,3	56,1	55,3	54,5	54,5

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Indtil 2009 er soliditetsgraden lig 100 minus gældsprocent. Fra 2009 er hensættelser fratrukket egenkapitalen, inden der divideres med det samlede antal aktiver.

TABEL 7: AKTIVER, GÆLD OG INVESTERINGER PÅ SEKTORNIVEAU

Mia. kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010*	2011*	2012*
Aktiver i alt	474	544	540	540	529
Gæld i alt**	-232	-305	-299	-294	-294
Egenkapital***	243	192	196	201	202
Investeringer i alt	-26	-16	-8	-10	-11

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Jf. definitioner i Bilag 1.

*** Differencen mellem aktiver og hhv. gæld og egenkapital skyldes hensættelser til udskudt skat.

Hele landbrugssektorens aktivmasse ventes at falde svagt i prognoseperioden fra 544 mia. kr. i 2009 til ca. 530 mia. kr. i 2012. Egenkapitalen ventes at stige fra 192 mia. kr. i 2009 til 202 mia. kr. i 2012 ekskl. hensættelser. Reduktionen i aktivmassen skyldes et faldende antal bedrifter, at landbrugsaktiver udgår af erhvervet, et lavt investeringsniveau og en moderat udvikling i aktivpriserne.

Gælden ventes at falde svag på sektorniveau fra 305 mia. kr. En let stigende gæld pr. bedrift modsvares af færre bedrifter. Investeringsomfanget ventes at stige lidt frem til 2012 inden for intervallet 8-11 mia. kr.

Heltidsbedrifter

Heltidsbrugenes indtjeningsmæssige nedgang de senere år har medført en kraftig nedgang i investeringsomfanget. I årene 2010 til 2012 er investeringerne ganske vist stigende, men niveauet er kun lidt højere end afskrivningerne. Investeringsniveauet faldt i 2010 til kun en tredjedel af gennemsnittet i perioden 2004-2008. Dele af heltidsbrugene vil gradvist få oparbejdet et investeringsbehov – særligt inden for svineproduktion, hvor 2013-kravene presser sig på for en del af smågriseproducenterne.

Heltidsbedrifternes investeringskvote (se definition i Bilag 1) ligger betydeligt lavere end i 2004-2008, hvor den udgjorde 7,1 procent. Investeringskvoten faldt til 3,4 procent i 2009 og ventes at falde yderligere til ca. 1,7 procent i 2010, stigende til 2,1 procent i 2012. Historisk har den gennemsnitlige investeringskvote for heltidsbedrifter ligget lidt under 7 procent. I forhold til produktionsapparatets størrelse vil investeringsomfanget således være relativt lavt i de kommende år.

Årsagerne til det lave investeringsniveau er en beskedent indtjening, en forudgående længere periode med et højt investeringsniveau samt kreditmæssigt relativt stramme vilkår, der gør det vanskeligt for heltidsbrugene at finde fremmedfinansiering til de ønskede investeringer. Kreditvilkårene udgør således et ekstra usikkerhedsmoment for heltidsbrugene i forbindelse med investeringsprocessen.

Det lave investeringsniveau og de bedre indtjeningsmæssige forhold betyder, at gælden forbliver på et nogenlunde uændret, relativt højt niveau frem til 2012. Det medfører et lille fald i landbrugets gennemsnitlige gældsprocent fra 62,4 procent i 2009 til 59,3 procent i 2012. Det skal dog nævnes, at gældsprocenten er afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der i øjeblikket hersker en del usikkerhed.

I 2009 udgjorde realkreditgælden ca. 73 procent af heltidsbedrifternes samlede gæld. Heraf er ca. 87 procent med variabel rente. Dette skønnes ikke at have ændret sig nævneværdigt i 2010.

TABEL 8: AKTIVER, GÆLD, FINANSIERING OG INVESTERINGER PR. HELTIDSBEDRIFT

1.000 Kr.	Gns. 2004-2008	2009	2010*	2011*	2012*
Fast ejendom	15.596	21.978	22.450	22.962	23.519
Landbrugsaktiver i alt	19.916	27.750	27.975	28.421	28.959
Aktiver i alt	23.086	29.610	29.891	30.396	30.996
Realkreditlån	-9.170	-13.586	-13.388	-13.660	-13.521
Bank-/sparekasselån	-948	-3.714	-3.685	-3.660	3.696
Gæld i alt	-12.726	-18.482	-18.336	-18.212	-18.393
Egenkapital	10.360	8.871	9.298	9.926	10.346
Investeringer i alt	-1.637	-993	-496	-569	-658
<i>Nøgletal:</i>					
Soliditetsgrad (pct.)**	42,9	30,0	31,1	32,7	33,4
Gns. gældsprocent	57,1	62,4	61,3	59,9	59,3

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Indtil 2009 er soliditetsgraden lig 100 minus gældsprocent. Fra 2009 er hensættelser fratrukket egenkapitalen, inden der divideres med det samlede antal aktiver.

BILAG 1: PRISFORVENTNINGER OG FORUDSÆTNINGER

TABEL 9: PRISFORVENTNINGER

	2009	2010*	2011*	2012*
<i>Mælkeproduktion</i>				
Mælkepris (kr./kg standard mælk)**	2,10	2,37	2,67	2,53
Mælkeydelse pr. ko (stigning i pct. pa.)	1,00	1,50	1,75	2,00
<i>Svineproduktion</i>				
Svinekød (kr./kg)	9,33	9,83	10,24	10,73
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	328	337	349	375
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	192	203	203	223
Grise pr. årssso	27,5	28,1	28,7	29,4
<i>Planteproduktion</i>				
Foderhvede (kr./hkg.)	91	98	145	134
Foderbyg (kr./hkg.)	91	94	142	129
Maltbyg (kr./hkg.)	117	101	160	149
Raps (kr./hkg.)	222	229	324	315
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	95	112	147	120
<i>Foder mv.</i>				
Soyaskrå (kr./hkg.)	235	230	259	260
Foderhvede (kr./hkg.)	98	105	156	146
Rapsskrå (kr./hkg.)	141	169	190	190
Gødning (kr./hkg.)	172	161	192	192
Brændstoffer (indeks)	148	187	209	200

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Standard mælk: Mælk med 4,2 % fedt og 3,4 % protein.

Salgspriser

Mælkeprisen forventes at stige markant i forhold til 2010 som følge af forventninger om stigende efterspørgsel ikke mindst efter sødmælkspulver i Kina. Samtidig er produktionen på den sydlige halvkugle ikke steget nær så meget som forventet. De to ting tilsammen er medvirkende til den gunstige markedsudvikling, der er set på det seneste, og som forventes at vare ved et langt stykke ind i 2011.

Skønnet for 2012 er forbundet med stor usikkerhed, dels som følge af usikkerhed omkring de internationale konjunkturer og dels som følge af usikkerhed omkring produktionsudviklingen især på den sydlige halvkugle. De kraftige stigninger, som på nuværende tidspunkt ses på mælke markedet øger risikoen for, at der opstår en boble med risiko for dramatisk fald på priserne, som man så det i 2008/09. Derfor skal den angivne mælkepris for 2012 anvendes med varsomhed.

Prisen på *svinekød* forventes at være lavest i første kvartal, inden et normalt sæsonmæssigt faldende udbud af svinekød på EU-markedet vil betyde stigende priser i løbet af foråret/sommeren. Der forventes på nuværende tidspunkt en prisudvikling i 2011, der vil ligge over den i 2010. Denne positive prisudvikling forventes at fortsætte i 2012.

Produktionen af svinekød i EU ligger fortsat højt og lidt højere end samme tid sidste år. De seneste offentliggjorte svinetællinger i EU-landene viser, at det er vanskeligt at få produktionen af svin til at falde markant. Tællingerne fra 17 EU-lande, med ca. 70 pct. af EU's svinebestand, viser en beskedent nedgang i totalbestanden på 1,1 pct. og et fald i avlsbestanden på 3,5 pct. Slagtningerne er i øjeblikket højere i EU end året før, men det er fortsat forventningen, at EU-produktionen vil begynde at udvise fald fra andet halvår 2011. Når noteringen i første kvartal har udviklet sig mere positivt end forventet, skyldes det først og fremmest den midlertidige EU-ordning med støtte til oplagring af svinekød.

Købspriser

2010 bød på kraftigt stigende *kornpriser* på grund af tørke og brande i Østeuropa og vejræssigt ugunstige forhold i flere andre regioner. Det har medført et træk på lagrene. I 2011 forventes korn- og foderpriserne generelt at forblive på et forholdsvis højt niveau. I 2012 forventes korn- og foderpriserne at falde tilbage på et mere gennemsnitligt niveau. Prisen på *sojaskrå* og *raps* forventes dog at forblive høje. Samlet set ventes foderomkostningerne at holde et stabilt niveau i 2011 og 2012.

Prisen på *kunstgødning* ventes at holde det nuværende forholdsvis høje niveau i både 2011 og 2012. Det skyldes en forventet fortsat høj efterspørgsel og uændret høje energipriser. Herefter forventes et fald i takt med kornpriserne og øget produktion af gødning.

Priserne på *bekæmpelsesmidler*, *reparation* og *vedligeholdelse* samt *tjenesteydelser* forventes generelt at følge den almindelige prisudvikling i prognoseperioden. Der hersker stor geopolitisk usikkerhed om *energipriserne*. Prognosen bygger på en gradvis normalisering i løbet af 2012.

Renter

Verdensøkonomien har efterhånden overvundet den økonomiske krise med lav vækst og inflation. Efter en opblomstring i væksten, går vi nu ind i en periode med mere moderat vækst, som dæmpes af høje gælds niveauer i en række lande, fortsat begrænset tillid til økonomiens robusthed blandt forbrugerne samt høje og ustabile energipriser. Der er ingen særlig risiko for høj inflation, om end råvarepriserne har ført til en midlertidig stigning.

Med udsigt til mere moderat vækst og midlertidigt inflationspres har renten passeret bunden, og der er udsigt til yderligere rentestigninger i løbet af prognoseperioden. De ventede rentestigninger er dog små og vil strække sig over en længere periode. Rentestigningerne er først og fremmest udtryk for en normalisering af rentemarkedet efter et par år med ekstremt lave renter.

Tabel 10 viser, hvilke renteniveauer prognosen bygger på.

TABEL 10: RENTER INKL. BIDRAG MV.

	2010*	2011*	2012*
Realkredit, fast, dkr.	5,05	5,45	5,55
Realkredit, flex, dkr.	2,30	2,50	3,45
Realkredit, fast, euro	4,95	5,40	5,50
Realkredit, flex, euro	2,10	2,40	3,35
Finanslån, valuta	1,85	2,10	3,25
Kassekredit, dkr.	6,20	6,65	7,45
Banklån, dkr	4,35	4,70	5,25

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

Udviklingen på de finansielle markeder vil på kort- og mellemlangt sigt fortsat være præget af et usikkert konjunktur- og inflationsbillede, og det kan fra tid til anden påvirke rentemarkedet.

Datamateriale

Resultaterne er vejede, så de er repræsentative for hele landbruget i henhold til den seneste landbrugstælling fra Danmarks Statistik. I alt indgår der 7.886 bedrifter i analysen, hvis resultater er vejjet op til de 31.886 bedrifter, der var i alt i 2009. Bedrifterne skal være på mindst 10 ha, eller værdien af den landbrugsmæssige produktion skal overstige 60.000 kr. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data.

Indkomstskønnet for 2010 er beregnet ud fra de vejede 2009-regnskaber samt de kendte pris- og produktionsforhold, der var i 2010. Dertil er foretaget visse korrektioner ud fra en mindre gruppe af færdige årsrapporter for 2010. I alt indgår cirka 1.000 årsrapporter i vurderingen af 2010-tallene.

Indkomstprognoserne for 2010, 2011 og 2012 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's regnskabsdatabase samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår af Landbrug & Fødevarers publikation "Konjunkturnotat – Prisudvikling for landbrugets salgsprodukter og driftsmidler".

Analysen indeholder en særskilt opgørelse for heltidsbrug. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer.

Definitioner

"Alle bedrifter": Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standard-dækningsbidrag over 60.000 kr.

Afkastningsgrad: Resultat af primær drift plus afkoblet støtte minus ejer aflønning, divideret med landbrugsaktiver (gennemsnit primo og ultimo). Viser forrentningen af landbrugsaktiverne.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Lønningsevne: Driftsresultat før renter plus afkoblet EU-støtte minus forpagtningsafgift og minus 4 pct. forrentning af landbrugsaktiver (gennemsnit primo og ultimo) divideret med antal normtimer (dog reduceret med timer aflønnet af maskinstation). Viser mulighed for afkast til kapital og arbejde.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Økonomi

Agro Food Park 15 T +45 8740 5000
Skejby F +45 8740 5010
DK 8200 Århus N vfl.dk

PARTNER I

DLBR[®]
DANSK
LANDBRUGSRÅDGIVNING